

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Večja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Polletno bilanco

svojega dela je objavila vlada ministrskega predsednika, generala Živkovića dne 6. t. m. v posebnem komunikatu, ki obširno slika zakone in ukrepe, katere je sprejela in storila vlada, da izpolni naloge, postavljene ji z manifestom kralja od 6. jan. t. l. in njegovimi kasnejšimi navodili.

Delo vlade obsega v glavnem tri velike komplekse: reforma celokupne uprave države, izenačenje zakonodaje ter gospodarsko obnovo zemlje. V prvem pravcu je tu predvsem zakon o ureditvi vrhovne državne uprave ter zakoni o odnosno uredbe o ureditvi predsedstva vlade in notranjega ministrstva ter o organizaciji posameznih ostalih ministrstev. Celokupna reforma je izvršena v cilju poenostavljenosti in poenotenosti uprave, zmanjšanja aparata in s tem štednje: št. vilo ministrstev se je znižalo, v zvezi s tem se je izvršila redukcija nesposobnega in nekvalificiranega osebja, pročiščenje oblasti notranje uprave, obenem pa so se izdale stroge odredbe glede točnega izvrševanja službenih poslov in glede popolne depolitizacije uradništva. Izvedla se je tudi stroga ločitev kompetenc posameznih državnih in samoupravnih organov. Pripravlja se v svrhu popolne reorganizacije celokupne uprave še cela vrsta novih zakonov, med njimi kot najvažnejši zakon o občinah, ki predvideva združenje manjših občin v svrhu znižanja občinskih doklad.

Izenačenje zakonodaje s pomočjo Vrhovnega zakonodajnega sveta, sestojčega iz najboljših pravnih strokovnjakov vseh delov naroda, je drugi bistveni del vladnega delovnega programa. Znano je, da je v bivši Narodni skupščini obstojal poseben zakonodajni odbor z nalogo, da tekom 6 let izenači celokupno zakonodajo. Toda ta odbor je storil le malo in predvidena 6-letna doba se je stalno podaljševala. Vlada g. Živkovića je izenačila predvsem formalno in materialno kazensko zakonodajo in formalno civilno zakonodajo (zakoni o izvrševanju kazni, o izgubi svobode, zakon o zlorabah v službi s strani javnih nameščencev, zakon o ministrski odgovornosti kot sestavni del zakona o vrhovni državni upravi, zakon o ureditvi sodišč, zakon o sodnikih, zakon o advokatih itd.). Važni so tudi zakoni o državnih in samoupravnih cestah in o izenačenju trošarine, ki že segajo v program za gospodarsko obnovo zemlje. Cela vrsta je še vprašani, ki čakajo zakonskega izenačenja (civilni sodni postopek, cerkve, šume, agrarna reforma itd.), in ki se v vladi ter v Vrhovnem zakonodajnem svetu že obravnavajo.

Tretji kompleks vladnega dela obsega gospodarska in finančna vprašanja. V okviru možnosti je bil izdelan realen proračun za l. 1929-30. Pripravljen je zakon o stabilizaciji dinarja na podlagi sedanjege tečaja. Likvidirali so se leteči državni dolgovi iz prejšnjih let (dolžne penzije, uradniške razlike itd.) iz druge in tretje tranše monopolskega posojila. V zakonu o neposrednih davkih so se izvršile važne izpremembe v korist zlasti kmetijskega prebivalstva. Izvršna je reorganiza-

Kapitulacija Trockega

TROCKIJ SE POGAJA S STALINOM, KI GA JE IZGNAL IZ RUSIJE-RADI ZOPETNEGA POVRATKA V DOMOVINO.

LONDON, 8. julija. Po poročilih tujkajšnih listov odgovarjajo vesti, da se vrše med Trockim in Stalinom pogajanja radi povratka Trockega v sovjetsko Rusijo, dejstvu. Trockij se bo v kratkem vrnil v Rusijo in mu bo poveril Stalin odlično mesto v rdeči ar-

madi. V zadnjem času se je že več bivših opozicijskih voditeljev vrnilo v Rusijo iz emigracije in tako bo v zvezi s poročili iz Carigrada tudi Trockij v kratkem končal svojo emigracijo in se koncem meseca julija zopet vrnil v Moskvo.

Kralj v Dalmaciji

BLEJ, 8. julija. Kralj Aleksander se je odpeljal včeraj preko Dolenjskega v Bakar, kjer sta ga pozdravila vojni minister general Hadžić ter komandant celokupne mornarice, admiral Prica. Iz Bakra je nadaljeval kralj vožnjo s admiralskim parnikom »Vila Velebita« ob dalmatinski obali do Šibenika. Iz Dalmacije se povrne kralj zopet na Bled.

Mirna rešitev spora med češkoslovaško in madžarsko

PRAGA, 8. julija. Po prvotni nervoznosti, s katero je Praga zasledovala afero Hidas-Nemeti, je nastopilo sedaj zopet pomirjenje. Tako politični kakor tudi diplomatski krogi sedaj mnogo mirneje presojajo ves dogodek. Z Madžarsko bo najbrže že danes železniški promet na progi Hidas-Nemeti zopet tvorjen, ne da bi češkoslovaška vlada pričakala pravno ureditev cele afere. Konflikt bo nedvomno rešen le diplomatičnim potom.

Marinković na Bledu

BLEJ, 8. julija. Za jutri je napovedan prihod zunanega ministra dr. Marinkovića. Kakor se zatrjuje, pride istočasno na Bled tudi ministrski predsednik, general Živković.

Kralj Jurij popolnoma okreval

LONDON, 8. julija. Kralj Jurij je po večmesečni težki bolezni sedaj popolnoma okreval. Pri tej priliki so se vršile včeraj po vsej Angliji in v dominijonih zahvalne službe božje. Kralj sam je prisostvoval službi božji v westminstrski opatiji, kjer ga je ogromna množica naroda viharno pozdravila. V Novi Zelandiji in v Wellingtonu je prisostvovala zahvalni daritvi tudi posadka nemške oklopnice »Emden«.

cija celokupne finančne stroke in službe. Dopravljeno je delo na izenačenju sistema posrednih davkov. Izenačenje davkov in trošarine je znatno ojačilo čut enakosti vseh državljanov. Gospodarske prilike so se v toliko konsolidirale, da se je začel za nas zanimati veliki svetovni kapital in prihajajo našim samoupravi celi kupi ponudb za posojila, istotako tudi našim gospodarskim ministrstvom. Da se reši glavni stan države, kmet, izkoriščanja s strani oderuhov, se je ustanovila Privilegirana agrarna banka, in je značilno, da je namesto prvotno določene delniške glavnice v iznosu 300 milijonov dinarjev podpisanih do danes za banko že blizu tri četrt milijarde dinarjev.

Da se pomore socialno slabemu delu naroda, zlasti v krajih, kjer je pomankanje hrane, je vlada na podlagi zakona

Ubežni kralj

PARIZ, 8. julija. Odstavljeni in premagani bivši afganski kralj Amanullah, ki je prispel v nedeljo z nekim angleškim parnikom v Marseille, je bil pri izkrcanju predmet splošne pozornosti. Z njim je prispela tudi vsa njegova družina, bivša kraljica Suraja, njena mati, njegovih 5 sinov in 3 hčerke ter 15 člansko spremstvo. Kraljica Suraja je imela v naročju svojo komaj mesec dni staro hčerko, princezino Hindio. Kralj ostane nekaj dni v Marseilleu, nakar odpotuje za dalj časa v Rim. Časopisne vesti, da bi popolnoma obubožal, nikakor ne odgovarjajo dejstvu. Nasprotno, s seboj ima dva milijona funtov šterlingov (nad 500 milijonov dinarjev) in mnogo dragocenosti. Trije njegovi tajniki so prinesli te zaklade v jeklenih kasetah.

Bitka s stavkujočimi

NEW ORLEANS, 8. julija. Med stavkujočim osebjem cestnih železnic ter med policijo in milico je prišlo včeraj do pravcate bitke na ulici. Policija je morala nastopiti z bombami, ki povzročajo solzenje. Da preprečijo nadaljne nemire in izgrede, lo oblasti proglasile nad mestom obsedno stanje in pozvale stavkujoče, naj se takoj zopet vrnejo na delo.

Auto zavozil v vlak

SARAJEVO, 8. julija. V bližini Zenice je prišlo do trčenja vlaka in avtomobila češkoslovaške vojaške misije. Do karambola je prišlo na ovinku in sicer radi tega, ker tamkaj ni zatvornice. Šofer Josip Šebek je skušal še v zadnjem trenutku okreniti avtomobil na levo stran, da prepreči katastrofo, vendar se mu to ni posrečilo in se je avto s tako silo zalezel v lokomotivo, da se je popolnoma razbil. V avtu so bili češkoslovaški major Josip Wirt s soprogo, kapetan Josip Hutka in kapetan Franc Schneider. Vsi potniki so

bili izredno težko poškodovani. Major Wirt in njegova soproga sta si zlomila nogo in dobila notranje poškodbe, šofer in kapetan Schneider sta dobila več kontuzij, kapetan Hutka pa težke poškodbe na glavi. Le šofer je ostal nepoškodovan. Vse ranjence so prepeljali najprej v Zenico, kjer so jim nudili prvo pomoč, nato pa so jih z vlakom odpemili v vojaško bolnico v Sarajevo.

Kombinirani železniško-letalski promet

NEWYORK, 8. julija. Včeraj se je vršila v navzočnosti predsednika Hooverja in visokih dostojanstvenikov slovesna otvoritev kombiniranega železniškega in letalskega prometa med Newyorkom in Los Angelesom. Vožnja bo na ta način skrajšana za 48 ur. Pasažirji se bodo čez dan vozili v letalih, pomoči pa bodo nadaljevali vožnjo v spalnih vozovih ekspresnega vlaka. Znamenja za start letal je dal predsednik Hoover sam. Ako se bo ta novost obnesla, potem bodo tudi na ostalih velikih progah uvedli kombinirani železniško-letalski promet.

Zopet vlom v Lajterspergu!

V seriji številnih vlomov v Lajterspergu smo pred par dnevi poročali o vlamu pri starinarju Teichmeisteru. Vlomilci, ki so najbrž eni in isti, so si tedaj privoščili posestnico Elizabeto Kührarjevo v Počehovi, obč. Lajtersperg. Skozl zaklenjena vrata so nemoteno vdrli s pomočjo sekire in odnesli sledeče: dežni plašč, vreden 400 Din, 2 para ženskih čevljev v vrednosti po 200 Din, 2 posteljni odeji, dve ženski svileni obleki v vrednosti 500 in 200 Din, 2 brisače z monogramom lastnice »E. K.«, namizni prt, vreden 100 Din, dalje 10 belih prtičev in jedilno garnituro za 12 ljudi, vredno 1200 Din. Za skrivnostnimi storilci, ki se že dalj časa »uspešno« udeležujejo, ni nobenega sledu. Zelo umestno bo, da prebivalstvo tega nezavarovanega kota sče s podvojeno pažnjo po samoobrambi in pomaga to skrivnostno tolpo izročiti pravici v roke.

Neodoljiva želja po Mariboru

je zopet prišla staro policijsko znančko Julijano Gumzejevo iz Slov. Bistrice. Neštetokrat so ji že povedali, da ne sme v Maribor za dobo 5 let, a Julčka se stalno povrača in vse policijske ter sodniške kazni pri njej nič ne zaležejo. Tudi to pot jo je opazilo bistro oko postave in Julčka je moral v hotel, kjer je že udomaćena. —

reorganizacije moglo storiti še mnogo več. Velika pažnja se posveča tudi izpolnitvi našega brodarstva, specialno naše trgovske mornarice. V ministrstvu za šume in rude so izvršene važne reforme v smeri boljše in racionalne eksploatacije naših naravnih zakladov ter onemogočenja koruptnih zlorab v njih upravljanju. Pripravlja se enotni rudarski zakon za vso državo.

Na polju prosvete končno so deloma že pripravljene deloma se pripravljajo enotni zakoni za vse panoge šolstva, za knjižnice, gledališča, muzeje itd.

Nedvomno, marsikaj, kar je bilo tekom prvih 10 let zamujenega, je vlada g. Živkovića izvedla. Ogromne pa so še naloge, ki jo čakajo. V interesu naroda in države je, da se to delo solidno in stvarno nadaljuje.

O redukciji naših gimnazij

Kakor znano, namerava sedanja vlada izvesti v vsej državi temeljito redukcijo srednješolskih zavodov in sicer že s prihodnjim šolskim letom. Razlogov za to je več. Na eni strani se hoče s tem naše srednješolstvo kvantitativno omejiti, kvalitativno pa povzdigniti. Torej manj takih učilišč, za to pa naj bodo tista, kolikor jih ostane, vsaj dobra, če že ne prvo vrstna. S tem se zmanjša nadprodukcija takozvane polinteligence ter se poglobi izobrazba in zagotovi eksistenca drugim. Da pride pri tem v vpoštevanje tudi štedenje v državni upravi, je samoobsebi ujemno.

Z redukcijo naših srednjih šol so se pečale zadnja leta vse naše vlade in so jo često tudi hotele izvesti celo sredi šolskega leta, kar je napravilo pri prizadetih dijakih, starših in strankah seveda hudo kri. Iz politično-strankarskih ozirrov prejšnjih vlad, pa se ta namera ni mogla nikoli izvesti. Ako je ena vlada nekaj razredov ukinita, jih je potem druga — ali pa še ista sama — na pritisk strank zopet odprla. Ker pa po 6. januarju ni več teh politično-strankarskih razlogov, zato je upravičeno pričakovati, da se bo sedaj redukcija izvršila in sicer še pred začetkom novega šolskega leta. Da pa bo pri tem prizadeta tudi Slovenija, o tem menda ne dvomi nihče, kdor ima kolikaj vpogleda v to vprašanje, ki se mora rešiti iz širšega vidika z ozirom na vso državo, ne pa samo iz lokalnih vidikov posameznih krajev in pokrajin.

Ker je rešitev tega vprašanja predurjen, zato pošiljajo lokalni faktorji tudi iz naših krajev deputacije v Beograd, da bi se rešilo morda še ta ali oni zavod pri nas. Da nista naš Ptuj in Prekmurje držala glede tega rok križcem, je docela razumljivo. V koliko pa so zalegle intervencije, bo pokazala že bližnja bodočnost. Prav je, da je vlada podrobno in objektivno informirana o lokalnih potrebah in lahko pričakujemo, da jih bo tudi upoštevala, v kolikor so merodajne pri rešitvi tega problema v vsej državi. Upoštevati pa jih ne more prav nič več in nič manj. Zato si ne smemo delati nikakih iluzij v tem oziru in gojiti prevelikih nad, da ne bomo pozneje tem hujše razočarani.

Naj ob tej priliki s par vrsticami omenim našo gimnazijo v Murški Soboti in povem svoje mnenje, čeprav marsikomu ne bo všeč.

Po velikih težavah in mnogih nevarnostih je dospel ta zavod do prve mature. Umevno je, da so v Slovenski Krajini ponosni nanj in so obenem v sedanjih razmerah v precejšnji skrbeh za njegovo bodočnost, ker je negotova.

Srednja šola mora danes nuditi dijaku nekaj več, kakor pa golo absolviranje predpisane učne tvarine, ako ga hoče

kolikor toliko vsestransko usposobiti za poznejše življenje. Lastno opazovanje življenja in lastne izkušnje, ki si jih pridobi v tem oziru, so za njegovo poznejše udejstvovanje v življenju prav toliko vredne — in često še več — kakor vsa pridobljena knjižna učenost. Zakaj še le življenje z vso svojo lepo in često tudi kruto realnostjo oblikuje značaje. Realno življenje in vse njegovo mnogolično vrvenje pa more razvijajoča se mladina opazovati le v večjih mestih, ne pa v malih krajih, ki ne morejo nuditi prav nič razen suhoparne šolske izobrazbe. Zato je sedež gimnazije v Murški Soboti ali pa v Kočevju po mojem mnenju prav tako neprimeren, kakor bi bil n. pr. neprimeren sedež vseučilišča recimo v Celju, ali pa v Mariboru.

Je pa še drug važen razlog, ki govori proti obstoju gimnazije v Murški Soboti. Vsaka pokrajina in pa njeni deli si želi, da jo uporabljajo njeni ljudje in vršijo v nje javno službo, ker najbolj poznajo tamonšnje razmere in ljudstvo. To je docela naravno. Med Prekmurjem in ostalimi deli Slovenije pa obstoja zaradi preteklosti precejšnja razlika, ki jo je treba čimprej premostiti. To zjednačenje se bo pa izvršilo tem lažje in tem preje, ako študira bodoča inteligenca iz Prekmurja v zaledju, se spozna z njegovimi razmerami ter se po možnosti vrne po dovršenih študijah zopet med svoje ljudstvo.

Prekmurje pa danes ne potrebuje in tudi ne more zaposliti toliko inteligence s srednje- in visokošolsko izobrazbo, kolikor jo lahko producira dobro obiskovana gimnazija, ker javne službe v Slovenski Krajini ne bodo nikoli opravljali sami domačini. Nujno pa potrebuje dobro strokovno izobraženega, narodno in državno zavednega obrtnega in kmetijskega stanu, ki bo v par desetletjih popolnoma prekvasil ljudstvo ter ga iztrgal iz okrilja raznih sebičnih špekulantov, ki imajo samo želodec in žep na naši strani, glavo in srce pa drugod.

Tako pokolenje pa more dati edino dobra meščanska šola z obrtno-kmetijskim značajem, ki nudi za praktično življenje mnogo več, kakor pa vsaka gimnazija in je tudi deležen širši krog njene dobrote, kakor pri gimnaziji ter ne povzroča toliko vzdrževalnih stroškov. Seveda pa mora biti taka šola prvovrstna v resnici, ne samo na papirju.

Zato po mojem mnenju spada v Murško Sobotu, kakor tudi v Dol. Lendavo dobra meščanska šola z obrtno-kmetijskim značajem. Kdor pa hoče študirati gimnazijo, naj gre v večja gospodarska in kulturna centra, ker bo imel potem neprimeren večji hasek sam in tudi ljudstvo v Slov. Krajini, ko se vrne opravljati javno službo med svoje ljudstvo.

—ski.

ki jih tako rad poslušala. Moški zbor Marice je na trgu zapel več pesmi, ki so našle prizrčen odmev pri ljudstvu. Pesem se je glasila preko slovenskih gor, vesenje in smeh sta odmevala od lepih hišic Jarenine. V razigranem razpoloženju je čas hitro potekal in prekmalo je bilo treba misliti na odhod. Teško smo se ločili od lepega kraja in njegovih ljubeznivih prebivalcev, zatrjujoč jim, da jih Mariborčani ne bomo pozabili in se bomo tudi prihodnje leto odzvali z veseljem njihovu klicu.

Promocija.

Dne 5. julija je na dunajski komercijelni visoki šoli diplomiral g. Miroslav Degen, sin posestnika in trgovca Josipa Degena iz sv. Petra nad Sv. gorami. — Iskreno čestitamo! —

Nakazila v Rumunijo in Anglijo.

Poštna hranilnica s svojimi podružnicami je uvedla direktno bančno zvezo z Rumunijo in Anglijo za denarni promet v obe navedeni državi. Lastniki čekovnih računov lahko odredajo izplačila v Rumunijo in Anglijo pod istimi pogoji kot v ostale države. S posredovanjem teh in poprej vpeljanih zvez z inozemstvom lahko izvršuje poštna hranilnica izplačila v države vsega sveta. Natančnejša obvestila daje poštna hranilnica in njene podružnice. —

Izseljevanje iz naše države.

Meseca aprila se je izselilo iz naše države v prekomorske pokrajine 1924 oseb, za 166 manj, kakor aprila meseca preteklega leta. Največ se jih je izselilo iz Hrvaške in Slavonije, namreč 761, potem iz Vojvodine 645, Dalmacije 187, Slovenije 177, Srbije 80, Bosne in Hercegovine 66 ter iz Črne gore 8. Odpotovalo jih je: v Kanado 762, v Argentino 549, Zedinjene države 356, Uruguay 132, v Brazilijo 69 itd. Vrnilo pa se je meseca aprila iz Amerike v domovino od 1. jan. do meseca aprila 1453 oseb, dočim se jih je v istem času lani vrnilo samo 1352. Število naših prekomorskih izseljencev torej stalno pada, narašča pa število onih, ki se vračajo. V evropske države se je izselilo aprila meseca 1275 oseb in sicer v Belgijo 565, na Francosko 449, v Luksenbuž 183, v Nemčijo 59, na Nizozemsko 17 in na Češkoslovaško 2 oseb.

140 industrijskih delavcev

iz Slovenije je odšlo v soboto preko Maribora v Francijo s trehuhom za kuhom. V inozemstvu zelo cenijo pridnost slovenskih rok in so jim naši delavci jako dobrodošli. To je bil že sedmi letošnji transport naših delavcev v tujino, pripravljajo pa se še novi.

Toča je padala

ob priliki zadnjega neurja v okoliših občine Sv. Ožbolt na Kozjaku ter povzročila mnogo škode. Enake vesti prihajajo iz Breznega. Kakor pripovedujejo železničarji; je v nekaterih predelih padlo toliko ledenega zrnja, da so ga morali z lopatami odmetavati. —

Nakup velike slike.

»Slovenec« z dne 7. t. m. je priobčil notico »Nakup velike slike« od gosp. Franja Kos-a v Mariboru po oblastni samoupravi, kjer je nekaj neslanih opazk na konto umetnikov. Kot član one gilde »šušmarjev«, kakor se izraža dopisnik, ki so bili zavrnjeni pri oblasti, se čutim napram javnosti, ki ne pozna razmer, z omenjenim člankom soprizadetega in sem primoran konstatirati: 1. S člankom v Večerniku z dne 12. junija o podpiranju umetnosti v ljubljanski in mariborski oblasti, ki ga pa v celotnem smislu odobravam, nisem v nikakr zvezi niti iniciator. Moja navada ni, skrivati se za urednike in odgovorne činitelje. 2.) Sem kitar, kadar me je volja, a le izjemoma mažem platno. Doživel sem tudi jaz grodo razočaranje in neuspeh pri oddaji dveh reliefov za mariborsko oblast, ergo spadam po dopisnikovi logiki tudi jaz med »šušmarje«. Oblastni samoupravi nisem, razen pri omenjeni »konkurenci« nikdar ponudil nobeno sliko ali plastiko v nakup in nikdar več ne bom. Kolikor mi je znano, sta to storila, a tudi brez uspeha gospoda Niko Pirnat in Janez Mežan; ako onadva vtakneta »šušmarja« mirno v žep, prosto jima. Končno je naše gmetno stanje zelo mizerno; da pa hočemo z nekako vsiljivostjo nekaj doseči, kakor nam očita »Slovenec«, pa tudi ni res. Ali se s takimi članki in napadi podpira umetnost? — Ravnikar Franc, profesor.

Stariši, pozor!

Na pritožbe otrok, osobito mladoletnih deklic, vabijo iste nepoznani moški k Trem ribnikom in v Grajski gozd. Mamijo jih s sladkorčki in sladoledom. Na inicijativo policijskega komisarijata, kateremu so te vesti dospеле do ušes, se bo sicer pomnožila paznja v mestnem parku, vendar se stariši opozarjajo, da ne puščajo svojih otrok brez nadzorstva starejših oseb samih v parku. Tako se vsaka zloraba otrok prepreči ter je mogoče, da pridejo taki perverznejši v roke pravice.

Nevaren vlomilec.

Prebivalce v Cankarjevi ulici in v sednjih ulicah je zbudil v nedeljo zjutraj močen hrup. Mnogi so se dvignili iz postelje in pogledali skozi okno na ulico, kjer je bilo slišati klice: Primate ga! Dva stražnika sta ravno v najhujšem nalivu drvela za nekim človekom, ki se je hotel za vsako ceno rešiti, kar pa se mu ni posrečilo. Stražnika sta ga končno le dohitela in kmalu ugotovila, da imata v rokah nevarnega tička. Bil je to že večkrat kaznovani Jakob Kremet, rodom iz Litubša in stanujoč v Mariboru na Betnavski cesti. V nedeljo ponoči je skušal vlomiti v trafiko gospe Turič pri vohodu v mestni park, a ga je stražnik Kamušič še pravočasno prepoznal. V pravilni domnevi, da se bo najbrže vlomilec še vrnil, se je stražnik Kamušič, ki je potem obvestil o dogodku še pol. nadzornika Dujca, skrtil v bližini trafike in prežal na vlomilca. In imel je prav. Okrog pol štirih se je vlomilec zopet vrnil. V rokah je imel sekirno in šel takoj na delo. Niti slutiti ni, da ga kdo opazuje. Kmalu so ga zagrabile močne roke in mu iztrgale sekirno iz rok. Kljub temu pa se je zločincu posrečilo iztrgati se redarjema iz rok, nakar se je pognal v divji beg, dokler ni prišel konečno le pravici v roke. Kremet je bil meseca maja zasačen tudi pri vohodu v Kaniži pri Pašnici in je po poklicu zidar in tesar. Na vesti ima najbrže še več grahov. Policija je vsekakor napravila z njegovo aretacijo dober plen.

Zrtev avtomobilske nesreče.

Kakor smo že poročali, se je pripetila v sredo popoldne v Kamnici težka avtomobilska nesreča. Motorno kolo s prikolic, v kateri je bila 68letna gospa Avgustina Leyrer iz Maribora, je na znanem ovinku zadel z vso silo v avtomobil, ki ga je vozil šofer Vilibald Dvoršak. Gospa Leyrer je dobila pri tem težke poškodbe na glavi. Počila ji je lobanja in so jo takoj prepeljali v oblastno splošno bolnico. Ves trud zdravnikov, da ji rešijo življenje, pa je bil zaman. Gospa od dne nesreče ni prišla več k zavesti in je danes ponoči podlegla poškodbam.

Nezgoda pri delu.

Stavbni mojster Alojzij Osim iz Smetanove ulice se je pri pregledu neke stavbe ponesrečil. Spodrsnilo mu je in je padel tako nesrečno, da si je zvil desno nogo v členku. Rešilni odelek mu je nudil prvo pomoč. K sreči ni poškodba težje narave. Ostal je v domači negi. —

Kolesar — kavalir.

Po ozki Vetrinjski ulici je privozil na dvokolesu trgovski potnik A. Kyter se je na križišču Jenkove ulice zaletel v 30letno Borico Golunder, kateri je raztrgal novo obleko. Kolesar je takoj pristopil k svoji žrtvi ter po kratki debati odšel z njo v bližnjo trgovino, kjer ji je kupil enakega blaga po isti ceni za novo obleko. V razliki od drugih kolesarjev, ki pustijo svoje žrtve ležati na cesti, je pač vredno, da se ta redek slučaj kavalirstva — javno zabeleži.

Aretiran perverznej.

V mestnem parku je zalotil stražnik 21letnega Franca Drevenška, ko se je hotel pregrešiti nad nekim dečkom. Čim je deček zagledal stražnika, se je spustil v beg, dočim je stražnik Fr. Drevenška aretiral. Imenovani je bil danes izročen državnemu pravdnistvu ter predan v zapore okrožnega sodišča.

Ker se je izognil peteltnu.

Je motociklist Josip Tatek iz Graeca, namenjen v Maribor, na državni meji padel z motornega kolesa. Pri padcu je dobil rano nad desnim očesom. Rešilni odelek mu je nudil prvo pomoč. Ponesrečenca so oddali k sorodnikom v domačo oskrbo.

Mariborski in dnevni drobiž

Domovinski dan v Šmarjeti.

Lepa, solnčna nedelja je privabila v Šmarjeto na narodni praznik ogromno ljudi. Nad tisoč domačinov in meščanov iz Maribora je prišlo v Šmarjeto. Iz Maribora je prispel tudi sreski poglavar g. dr. Ipavic. Pod spretnim vodstvom šol. upravitelja g. Mirka Vaude je šolska deca na malem odru vpriporila tri ljubke igrice, ki so žele obilo pohvale. Pevski zbor domačinov je pel narodne pesmi, zakar so se mu prisotni oddolžili s toplim aplavzom. Največ pozornosti pa je vzbudil gledališki oktet iz Maribora, ki je krasno izvajal priljubljene pesmi. Domače ljudstvo mu je prirejalo prisrčne ovacije in venomer zahtevalo ponovitve. G. Vauda je zbrano občinstvo pozdravil in se mu v toplih besedah zahvalil za tako častno udeležbo. Povdarjal je, da je baš obmejno ljudstvo potrebno stikov z mestom. Domovinski dnevi Jugoslovanske Matice dvigajo narodno zavest ljudstva, ki živi v težkih gmetnih prilikah in je hvaležno za vsako duševno hrano. S hvaležnostjo gleda narod na svojega najvišjega očeta, kralja, ki se mu zlasti zahvaljuje, da je z energično gesto v ljubezni do svojega naroda rešil državo pogube. Da se mu obmejni Slovenci

vsaj malo oddolže, je bila poslana Nj. Veličanstvu kralju udanostna brzojavka. V drugi brzojavki pozdravljajo Šmarječani ministrskega predsednika Živkoviča. Veselo razpoloženje je trajalo pozno v noč. Domačini kar niso hoteli pustiti Mariborčanov iz svoje srede, ko je prišel čas ločitve.

Narodno slavlje v Jarenini.

V izredno velikem številu so se topot odzvali meščani prijaznemu vabilu Jarenine. Okrog dvesto Mariborčanov je poletelo v nedeljo z vlakom, peš in na avtili na severno mejo. Jarenina je bila vsa v narodnih trobojnicah, ki so naznanjale, da slavi ta lepa, bela vasica svoj narodni praznik. Vse okoliško ljudstvo je pohitele v Jarenino, kjer je Jugoslovanska Matice pod vodstvom agilnega šol. upravitelja g. Čonča postavila lične šotore, v katerih si dobil za mal denar vse, česar si je pozelel. Meščani so se pomešali z ljudstvom in veselo razpoloženje se je kaj kmalu pojavilo in prevladalo po vsem trgu. »Perunaši« so izrabili lepo nedeljo in napravili izlet na kolesih v Jarenino. V imenu domačinov in Jugoslovanske Matice je pozdravil Glasbeno Matice g. Čonč. Zahvalil se ji je, da se je odzvala njihovu vabilu in pohitele med narod, da mu zapoje narodne pesmi,

Planet Merkur in njegove tajne

PLANET, KI SO GA POZNALI ŽE STARI NARODI. — PODATKI, KI SO NAM ZNANI. — SKRIVNOSTI, KI ŠE NISO REŠENE.

Med osmimi svetovi našega planetnega sistema, je planet Merkur, ki je solncu najbližji, najmanjši. Dasiravno pa je majhen in ga je med vsemi drugimi najtežje opazovati s prostim očesom in tudi z daljnogledom, so ga ljudje odkrili in poznali že v sivi davnini in nekatere ugotovitve kaldejskih zvezdoslovcev o tem našem bratskem svetu, veljajo še dandanes. Planet Merkur je oddaljen od solнца le za štiri desetine razdalje med solncem in med našo zemljo. Ker je torej v taki bližini solнца, ga je zelo težko opaziti in s prostimi očmi ga je mogoče videti samo tedaj, kadar se nahaja v najugodnejši poziciji in vzhaja ali pa zahaja poldrugo uro pred ali za solncem. To se pa zgodi samo vsakih 116 dni enkrat in traja kvečjemu en teden. Tedaj se nam pokaže kot zelo svetla rumenkasta zvezda z jako nemirno svetlobo.

To in pa dejstvo, da kroži med solncem in zemljo, ter nam, kakor nam še bližji planet Venera, kaže, kadar se zemlja najbolj približa, le svojo zadnjo, nerazsvetljeno polovico, je glavni vzrok, da dela zvezdoslovcev že od nekdaj preglavice. Opazovati ga morejo torej samo, kadar je od nas najbolj oddaljen in se nahaja onstran solнца, sicer pa opazujejo lahko samo njegove luninim podobne kraje ali srpe, ki k spoznanju njegove površine ne morejo mnogo doprinese. Tako so se mogle o njem doslej ugotoviti le najsposobnejše stvari, kakor n. pr. to, da rabi za enkratno obkroženje solнца 88 dni, kar pomeni, da je leto na

Merkurju za 277 dni krajše kakor na naši zemlji. Premer Merkurja znaša le 4780 kilometrov in njegova površina odgovarja torej približno skupni površini dveh delov naše zemlje: Azije in Afrike. Specifična teža njegove mase pa je skoraj enaka specifični teži mase naše zemlje, presega jo le za eno desetinko.

To so podatki, ki so bili doslej pozitivno dognani, vse drugo pa je še skrivnost. Niti tega ne vemo, če se Merkur sploh vrtil krog svoje osi kot naša zemlja in ali je tedaj tudi na njem sprememba noči in dneva. O tem, da li ima atmosfero, torej zrak, kakršen je potreben za življenje po zemskih živih bitij, se je že mnogo razpravljalo in nekateri so trdili, da je sploh nima. Gotovo pa je, da če jo ima, je mnogo bolj redka kakor pa naša in bi mi na Merkurju torej ne mogli živeti. Prav tako ni bilo mogoče z opazovanjem rešiti vprašanja, kakšna je Merkurjeva površina, ali se na njem nahajajo tudi morja, celine, otoki itd. Šele na podlagi merjenja odboja solčne svetlobe od njegove površine se je ugotovilo, da mora biti pokrit z velikimi in gostimi gorovjem, tako nekako kakor je naš mesec.

Da li živijo na njem ljudje ali sploh živa bitja? Tega ne vemo in ne bomo nikoli mogli ugotoviti drugače kakor če se nam kdaj posreči skonstruirati aparat, s katerim bomo lahko poleteli v vseмирje in obiskali naše sosednje svetove in med njimi tudi našega Benjamina — Merkurja.

V dečjem paradizu na Slovaškem

VELIK DEČJI SANATORIJ V LUČIVNI

Današnji svet je prešel iz »dobrodelnih slavnosti«, pri katerih je prišlo na račun pač nekaj bogatašev in morda tudi dam, ki so »za otroka« prodajale bogatašem poljube, na praktičnejše polje. Nešteto je že danes dečjih počitniških kolonij pri nas v Sloveniji in po celi državi. Organizirajo jih država, oblasti, Rdeči križ, mestne občine, razne zasebne organizacije itd. Zdravje, ta najvišji božji dar, je cilj in smoter vseh teh dečjih kolonij, taboreni skavtov, gozdovnikov itd.

Težko da dosega katerakoli dečja kolonija v koji državi obseg dečjega paradiza v Lučivni, v Tatrah na Slovaškem. Daleč proč od šumnega sveta, daleč proč od vsega prometa, v kraju, ki se ga ne dotakne niti turistični promet, leži Lučivna, nekoč močvirje, danes potom drename in kulture spremenjena v pravičati raj. Na vznožju Tater, v sredi neskončnih smrekovih gozdov, v čistem gorskem zraku so pred 4 leti ustanovili dečji sanatorij, ki se ti zdi kakor bajka, če drčiš mimo njega v brzovlakcu. Osem minut od postajališča Mengušovec na progi Košice—Bohumin leži ta sanatorij Lučivna, kojega ime je pozvano danes že slehernemu otroku po vsej ČSR, in ki je tekom 4 let obstanka povrnil že nad 2000 otrokom zdravje. Z nepopisno ljubeznijo ravna z otroci direktor zavoda dr. Polak skupno z bolniškimi sestrami. Otroci se tu ne počutijo kakor v bolnici, kakor v tujini, ampak kakor doma. Seveda se kakemu 6-letnemu prvi in drugi dan še malo stoži po mami. Toda pestrost življenja ga kmalu popolnoma objame in mu izbriše žalost po domu.

Na eni strani vlada v zavodu strog red: ob 8. uri zajutrak, potem do 9. ure zdravniška vizita, nato sprehod do male južine ob 10., igre od 10.—12., kosilo od 12.—1., od 1.—4. ležanje v posebni verandi, ob 4. južina, od 4.—7. igre, nato večerja in ob 8. leži že ves ta otroški svet v svojih snežnobelih posteljah. Uspesh ne izostane: od tedna do tedna prirastek na teži na ponos vodstva zavoda in na veselje otrok in starišev.

V desetih vilah so prostori za postelje in drugo potrebno opremo. Otrokom pa je za igre in za sprehode na razpolago 25 katast. oralov gozda. Tu je petja, sme-

ha in iger — da se ti srce topi, če vidiš in čuješ.

Zavod je ustanovil z ogromnimi žrtvami 3 milijonov Kč deželni urad za delavsko zavarovanje na Slovaškem. Namerava tudi še zavod izpopolniti z zgradbo novega velikega sanatorija s centralno kurjavo, tako da bi se dozrajne vile uporabljale samo za poletne počitniške dečje kolonije.

Kako daleč smo še od tega, da bomo tudi pri nas mislili na podobne zavode. In vendar je naše zeleno Pohorje kakor ustvarjeno za to, da se dvignejo po njem podobni zavodi. Kdo bo tu prevzel inicijativo?!

Filmsko vseučilišče v Nemčiji

Prusko ministrstvo prosvete je dobilo načrt za organiziranje filmskega vseučilišča, ki bo zgrajeno in urejeno po vzorcu filmske univerze v Moskvi. V prvi vrsti se bo skrbelo za tehnični naraščaj filmske branže. Vseučilišče bodo posečali lahko oni, ki bi se hoteli posvetiti operaterskemu poklicu in postati režiserji, scenografi, filmski arhitekti itd.

Umrli, deklamirajoč Hamleta

Za časa igalskih izpitov na pariškem konservatoriju se je pripetil tragičen slučaj. Mladi Calve, nečak znanega francoskega igralca Calvea, ki je bil dijak igralške šole, je umrl med izpitom, deklamirajoč stihe iz »Hamleta«. Kakor se je naknadno zvedelo, je bil Calve silno ambiciozen ter je imel po izjavah njegovih učiteljev mnogo talenta. Nesreča pa je ho tela, da mu je ravno pri izpitu spodletelo. Dobil je namreč takšno tremo, da je zelo slabo prednašal »Hamletove« stihe. Vsled silnega razburjenja ga je končno zadel mrtvoud.

Prebivalci Beograda po veroizpovedi.

Beograjska občina je objavila statistiko, po kateri je v Beogradu 179.976 pravoslavni (102.336 moških in 77.640 žensk), 32.054 rimokatoličanov (15.711 moških in 16.343 žensk), 7443 židov, 3291 musliman, 2993 protestantov, 142 grškokatolikov, 96 brezvercev. Pravoslavni tvorijo 79,5% celega prebivalstva, katoličani 14,2%, židi 3,3%, muslimani 1,5%.

Grozni običaji v svetu živalstva

SAMICE, KI MORE IN JEDO SAMCE. — PTICE, KI KRMIJO MLADIČE S KRVJO SAMCEV.

Iz biblije poznamo več demonskih žensk, ki so umorile ali vsaj skušale umoriti tiste, katere so ljubile, in poznamo žene, ki so premagale največje junake. Kdo ne pozna Salome, ki je odsekala glavo Janezu Krstniku, kdo ne Dalile, ki je omamila Samsona, Judite, ki je umorila Holoferna, Putifarke, ki je hotela upropastiti Egiptovskega Jožefa? Pa tudi sicer pozna zgodovina več žensk, ki so svoje ljubimce umorile, kakor Mesalina, Lukrecija Borgia itd. Toda vse to so samo posamezni slučajji, nikakor pa ni pravilo, kakor je pri nekaterih vrstah živali.

Pri nas najbolj znana žival, ki mori svoje moške tovariše, je pač čebela, toda čebele-delavke morijo trote samo zaradi tega, da jim ne pojedjo truda in uspeha njihovega dela. Umorijo jih, a jih ne pojedjo. Vse bolj krvoločne pa so samice pajkov, ki so prijazne s samci samo do združitve, ko pa ta mine, jih brez usmiljenja umore in pojedjo. Pri pajčjih samcih gre torej ljubezen dobesedno skozi želodec, in besede: »Ljubim te, da bi te pojedla!« niso prazne besede, temveč gola in grozna resnica. Le prav redki so pajki, ki po čudežnem naključju ubeže tej strašni usodi.

Podobno kakor pajče samice, napravijo s svojimi možmi tudi naše mravlje. Ko jim narastejo perutnice in se dvignejo v zrak k svatovskemu letu, se topijo ljubeznivosti, ko pa popadajo zopet na zemljo, odpeljejo delavke samice v mravljišča in jim odstranijo zdaj nepotrebna krila, samce pa prepuste njihovi usodi, ki je neizogibna smrt.

Toda ne samo pri drobnih žuželkah tudi pri drugih živalih poznamo posamezne vrste tako krvoločnih samic. V Braziliji so n. pr. davno odkrili vrsto kolibrijev (malih, metuljem podobnih ptic), katerih samice po izvalitvi novega zaroda pomorijo samce, jim izpijejo kri in nakrmijo z njo mladiče. To je med vsem živalstvom gotovo najgrozovitejši doslej znani slučaj. Poleg teh so pa znane v osrednji Afriki ribe pavane, ki po oploditvi tudi požoro svoje samce, ki so v primeri s samicami pravi pritlikovci, ker ne dosegajo niti petine njihove velikosti.

Strašna je torej usoda nekaterih živalskih samcev, in slučajji med živalstvom so še vse bolj zanimivi kakor običaji pri ljudeh.

Žalosten konec držnega načrta

V newyorški luči se je pripetil tale izreden dogodek. Štiri, jedva do deset let stare deklice, so se obenem z 11 letnim dečkom Harryem Engelhausenom odločile, da po vzgladu Lindbergha pridejo čez ocean, a ne po zraku, ampak na malem splavu. Sedli so na splav in tako nastopili potovanje, ki pa bi se kmalu žalostno končalo. V duhu so si predstavljali slavo, ki jo bodo dosegli s tem. Toda njihovo veselje je bilo pri kraju, ko so zadržali na odprto morje. In tu se je mali Harry izkazal junaka. Skočil je v vodo, da bi zopet dosegel obalo. To se mu je tudi posrečilo, čeprav je bila razdalja precejšnja. Z največjim naporom je priplaval do obale, kjer se je nezavestno zgrudil. Ko se je čez pol ure osvestil, je takoj tekkel k očetu ene izmed štirih deklic, ki jih je pustil na splavu in mu razložil ves dogodek. Ta je alarmiral pristaniško poveljstvo, ki je takoj poslalo svoje motorne čolne iskat male »brodolomke«. Vrhu tega so alarmirali tudi aeroplan, da bi olajšal zasledovanje. Izprva je bilo iskanje brezuspešno. Medtem je zšlo solnce in sta morala stopiti v akcijo tudi dva svetilnika, ki sta uperila svoje močne reflektorje v smer, v katero je izginil splav. Šele pozno v noč se je posrečilo nekemu gasilskemu motornemu čolnu, da je našel splav in tako rešil mlade pustolovke, vse premrle od strahu. Mali Harry gotovo zasluži nagrado za svoje junaštvo, vseh pet skupaj pa pošteno lekčijo svojih staršev.

Ekspedicija, ki išče meteor

Té dni so dospele v Moskvo prve vesti od profesorja Kulikova, ki je — kakor znano — našel mesto v Sibiriji, kjer je pred nekaj leti padel ogromen meteor. Ekspedicija profesorja Kulikova je sedaj že tretja v ta kraj. Njegova lanska ekspedicija ni bila resna, ker je bil dolgo časa tam popolnoma sam in bi bil skoro prisiljen, tam prezimiti. Le z veliko težavo se je posrečilo, da so mu poslali pomožno ekspedicijo, ki ga je prepeljala v najbližji obljudeni kraj in potem v Moskvo. Vendar pa rezultat te ekspedicije ni bil popolnoma negativen, zato je ruska znanstvena akademija sklenila, letos poslati tja novo ekspedicijo in je dala profesorja Kulikovu na razpolago pomožne moči. Letošnja ekspedicija je prispela v kraj, kjer je padel meteor, že zgodaj spomladi s pomočjo sank in skijev. Poročilo Kulikovih tovarišev, zlasti astronoma Krinova, opisuje globok utis, ki ga napravila kraj padca: kakor da je divjal velik gozdni požar. Na nedavnem astronomskem kongresu v Leydenju je bila izražena želja, naj bi se meteor čim natančneje proučil. Morda bo ekspedicija Kulikova

to željo izpolnila. Ker je kraj padca najden, bodo skoro gotovo našli tudi meteor, ki se je zaril globoko v zemljo.

Sport

Beograd: Železničar : Rapid 3:2 (1:1).

Vkljub naravnost idealnemu sportnemu vremenu je bil včerajšnji dan mrtév na zelenem polju. Ker je Villacher SV odpoval v zadnjem hipu, drugi klubi niso mogli več prirediti tekem. Edina tekma včerajšnjega dne je bila mladinska med Železničarji in Rapidom. Pred tekmo je izročil v imenu mariborskega MO g. Illovar krasen prehod mladinski pokal MO-a letošnjemu zmagovalcu mladim SK Železničarju.

Rapid : GAK 2:1 (0:1).

Rapidovo old boy moštvo je, kot je bilo pričakovati, v Gradcu zmagalo. Rapid je igral zelo požrtvovalno. S kombinacijo napada je prevladoval na polju. Številno občinstvo je z zanimanjem sledilo tekmi, ki se ji prav nič ni poznalo, da igrajo sami »starini«.

Za državno prvenstvo.

V Beogradu je moral doživeti zagrebški Hašk precej občuten poraz 2:0 (0:0) po Jugoslaviji. S sodnikom Vodiškem iz Ljubljane igralci in občinstvo niso bili zadovoljni. Nepričakovano je BSK premagal Hajduka 3:1 (1:0) na njegovih lastnih tleh v Splitu.

Primorje v Sarajevu.

Slovenski prvak je gostoval v Sarajevu. Predvedel je dokaj lepo igro, vendar ne tako, kot smo jo nekaj videli pri Primorju. V soboto je Primorje premagalo Hajduka 3:2 (1:1), v nedeljo pa je izsililo remis s Slavijo 1:1 (1:1).

Bata:Ilirija 3:2 (1:0).

Ilirija z mladimi še ne uigranimi močmi je morala kloniti v drugič pred Čelji, ki so predvedli jako dobro igro.

Inozemski rezultati.

Dunaj: Pred 15.000 gledalci se je odigrala na Hohe Warte tekma med Vienno in Hungarijo za srednjeevropski pokal. Madžari so povsem odpovali. Zabili so nešteto šans. Vienna je zmagala 1:0.

Genova: Dunajski Rapid je imel v tekmi za mitropacup manj sreče. FC Genoa se je žilavo branila in Rapid se je moral zadovoljiti z neodločenim 0:0 izidom, da si je bil boljši.

SK Železničar.

V torek, dne 9. tm. se bo vršila redna odborova seja ob 20. uri v restavraciji »Vinski hram«. Udeležba za vse odbor-nike obvezna! Seje naj se udeležijo tudi člani razsodišča gg. Hübl, Karaman in Glazer.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 110

»In zdaj se vračaš — kam?«
 »K »Zlatemu sidru.«
 »Zlato sidro« je bilo tista ponočna beznica, tista zloglasna krčma, kjer se je Sandrigo oglašil.
 »Mika me skoraj, da bi te spremil,« je povzel Skalabrino.
 »Pojdi z mano! Dobrodošel boš.«
 »Da, če bi ne imel vzroka, da se ogibljem beričev.«
 »Ohe! Saj veš, da še nikoli noben berič ni stopil k »Zlatemu Sidru«... Pač... en sam, pred šestimi meseci... ta je poizkusil svojo srečo, toda...«
 »No?...«
 »Ni ga bilo več ven!« je dejal Žaneto in se zakrohotal.
 »Oho! Kako to?«
 »Ali poznaš krčmo?«
 »Precej.«
 »Ali se spominjaš tistih vrat na tleh, zadaj za krčmo?«
 »Da; v neko klet vodijo. Tista klet je precej čudna.«
 »Bolj čudna, nego si misliš...«
 »Daj, daj, povej mi to. Zanima me...«
 »Torej, kadar dobi »Zlato sidro« slučajno nevšečen poset, takrat lastnik, mojster Bartolo... saj se spominjaš mojstra Bartola, kaj ne?«
 »Bartola Enookega, da; vrl človek je.«
 »Hm! Predvsem je močan...«
 »Torej... mojster Bartolo, kaj ne, si dejal?«
 »Da; on ponudi nevšečnemu gostu kozarec svoje ga najboljšega vina, nato drugega nato tretjega. Kadar je gost pri šestem kozarcu, nima več čisto jasne glave, žejen pa je zmirom bolj. Ali razumeš?«
 »Razumem. Le nadaljuj.«
 »Torej, mojster Bartolo povabi gosta na vino, ki je še boljše od tega, toda ga je treba piti na mestu, v kleti, ker je tako občutljivo, da ni dobro prenašati steklenic, v katerih ga ima spravljenega.«
 »Aha! In potem?«
 »Potem gost vstane — opotekaje se, kajpada — in mojster Bartolo ga povabi s seboj. Odpre tista vrata v tleh in ga prosi, naj gre naprej. Gost gre dol. Če mu

slučajno ta pot ne diši, so mu radi pripravljene pomagali. Kajti pri »Zlatem Sidru« je zmirom na razpolago pet ali šest krepkih fantov, ki so radi pripravljene pomagati zaslužnim možem, da si ogledajo Bartolovo klet. Z eno besedo, kadar je gost, rad ali nerad, spodaj zapre mojster Bartolo mirno svojo klet.
 »Vraga! In gost, ki je šel vanjo pit, umre v njej nasled od žeje?«
 »Od žeje?« je vzkliknil Žaneto. »Beži no!... Jedva je zaprt v kleti, gre mojster Bartolo naravnost h kanalu in z majhnim prijemom, ki ga pozna samo on sam in par redkih prijateljev, odpre železno ploščo, ki se baje nahaja pod površino vode. Ta plošča pa zakriva odprtino, in tista odprtina je okno kleti... Voda vdere v klet. In klet je v par minutah polna vode... Torej vidiš, da gost ne pogine od žeje!«
 »Zares« je dejal Skalabrino; nehote je vzdrgetal in se zamislil. »In ti praviš, da so priredili nekemu beriču to zabavo?«
 »Edinemu, ki si je prišel ogledat krčmo pri »Zlatem Sidru«. Toda klet je služila tudi že za druge ljudi.«
 »Za koga?«
 »Za izdajalce. In za tiste, ki jih veliki poglavar znanuje mojstru Bartolu.«
 »Dobro! In kdo je ta veliki poglavar, ki ga mojster Bartolo tako verno uboga?«
 »Zakaj me to vprašuješ?« je odgovoril Žaneto, ki je postal mahoma nezaupen.
 »Zelo enostavno. Naveličal sem se samotnega življenja. Hotel sem delati za svoj lastni račun, in to se mi je precej slabo posrečilo. Zato bi mi pa ne bilo nevšečno...«
 »Vrniti se k polnim jaslom!« je dejal mornar in se zasmel. »Prepričan si lahko, da zakoljejo pitano tele, kadar se vrneš. Kolikokrat smo govorili o tebi. Ponočni gostje pri »Zlatem Sidru« si pripovedujejo tvoja juraštva kakor pravljice. Posebno pa tisto, kako si ušel iz ječe.«
 »Ah! Ali vedo tam doli, da sem ušel!« se je zdrnil Skalabrino.
 »Kdo pa naj ve, če ne tvoji stari prijatelji? Z eno besedo, dobrodošel boš.«
 »Da; ali preden se zavežem, je čisto naravno, da bi rad vedel, koga bom moral ubogati.«
 »Res je to... ali...«
 Skalabrino je videl, da se mladi mornar obojavlja.
 »Poslušaj, Žaneto,« je dejal. »Če mi tisti, ki ga ti

imenuješ velikega poglavarja, ne bo ugajal, ti prisežem, da pozabim njegovo ime; mislim, da mi zaupaš?«
 »Gotovo!«
 »Če mi bo pa povšeči, boš imel čast in korist od tega, da si pripeljal novinca, kakršen sem jaz!«
 »Prav imaš,« je vzkliknil Žaneto ves prepričan.
 »Torej, da veš, tisti, ki mu je mojster Bartolo pokoren in ki je zdaj poglavar nas vseh, se imenuje Sandrigo!«
 Kakor zelo se je imel Skalabrino v oblasti, vendar se ni mogel premagati, da ne bi kriknil od divjega veselja.
 »Kaj pa ti je?« Mornar je bil že zopet vznemirljen.
 »Prav nič!« je dejal Skalabrino ter se siloma napravil hladnokrvnega. »Samo zadovoljen sem, da je Sandrigo.«
 »Torej ga poznaš?«
 »Da, bila sva svoje dni pri isti četi.«
 »Potemtakem si naš?«
 Skalabrino ni takoj odgovoril. Kakih sto korakov daleč je hodil, ne da bi črnil. Nato pa je mahoma obstal:
 »Žaneto,« je dejal hladno, »ti moraš iti z menoj.«
 »Kam pa?« je vprašal mornar začuden ter se nemirno ozrl okrog sebe.
 »To izveš, kadar dospeva. Dobro me poslušaj, nič žalega se ti ne bo zgodilo. Nasprotno, tvoja lastna korist je, če greš z menoj. Treba je, da pridem nenaznanjen k »Zlatem Sidru«. In ker bi ti vzlic vsem prisegam, ki bi mi jih prisegel, vendarle ne vedel ničesar nujnejšega, kakor da poveš ves ta najin razgovor od kraja do konca, kar bi bilo zame pogubno, ti dam na izbero, da greš z menoj ali da ostaneš tu. Samo to ti povem: če rajši ostaneš, bo treba štirih mož, ki ti bodo pomagali dalje.«
 Skalabrinov obraz se je stemnil.
 Potegnil je bodalo.
 Žaneto je prebledel kakor smrt.
 »Skalabrino,« je dejal, »ali si upaš obtežiti svojo vest s takšnim zločinom?«
 »Ne, ako greš radovoljno z menoj, in ponavljam ti, da se ti ne bo treba kesati.«
 »Eh, vsi hudčiči! S teboj grem do konca sveta in še dalje, noter tja v Švico, če je treba!«
 »Pojdiva torej in pospešiva korake.«
 Čez eno uro molččega marša sta bila moža zopet v Mestre. Preden sta stopila v mestece, je rekel Skalabrino kratko:

Ponedeljek 8. julija **Otvoritev nove trgovine s kisom, žganjem in sadnim sokom na ALEKSANDROVI CESTI ŠT. 39** Ponedeljek 8. julija
 ADALBERT GUSEL.

Učenka za belo perilo se sprejme. Atelje Rupnik. 1630	Zavese, mrežaste in klekljane čipke, posteljna pregrinjala, damsko perilo, senčnike, vezene, monograme naročite najceneje pri Olgi Kosér, Ciril-Metodova 12, desno. 483	Hiša s tremi lokali na prodaj. Naslov pove uprava lista. 1624	Sprejem perilo na dom. Naslov pove uprava lista. 1653
Radi preselitve prodam takoj: leseno steno za delitev sob, kuhinjsko kredenco, posodo omaro za obleko, toaletno zrcalo, perilo i. t. d. 1655	Električne inštalacije, popravila, svetilke, likalnice, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 117	Cenjenim gospodinjam se priporočam za naročila pohištva, izgotovljenega in po načrtu: spalnic, jedilnic, kuhinj, madrac, otoman, zaves, rolet, lastnega izdelka. Popravila i. dr. se izvršujejo solidno in poceni. Sprejem pohištvo tudi v prodajo in zamenjavo. B. Jagodič, Rotovski trg 4.	Enodružinsko hišo z vrtom v Ljubljani kupim. Ponudbe pod »Zdrava lega« poslati na upravo »Večernika« v Maribor. 1595
Učenca s primerno šolsko izobrazbo sprejme manufakturna trgovina Srečko Pihlar, Maribor, Gosposka ul. 5. 1640	Sobo- in črkoslikanje izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281	Tekača, z dovršeno ljudsko šolo, z znanjem slovenščine in nemščine sprejme takoj firma H. Saboty, Krekova 14. 1627	Led na drobno se oddaja dnevno od 6-8 ure. Volkmajerjeva ul. 5. 1446
Gospodična, ki je dovršila meščansko šolo z dobrim uspehom, želi kako nameščenje. Za časa prakticiranja gre tudi brezplačno. Cenjene ponudbe na upravo lista pod »Marljiva«. 1634	Mizarstvo pohištva Ciril Razboršek, Taborska ulica 22. Prvovrstno izdelovanje vseh vrst pohištva. Renoviranje antikvarežnega in ostalega pohištva. Cene najnižje. 297		Ali že veš, da dobiš močne trpežne podplate, ženske za Din 25, moške pa za Din 40, pri Lovcu-u na Glavnem trgu št. 4 dvo-rišče. 1620

PRINCESKO

ZVEZDANKO

KIS ZA ULAGANJE

kumerc in drugo, vinski kis, špirit, vse vrste likerjev, tropinovec, droženko, slivovko, rum, konjak itd. Na drobno! dobiti po zmernih cenah edino pri tvrdki Na debelo!
JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 9
 tovarna za izdelovanje dezertnih vin in sirupov. 1501

Zaboje
 proda 1099
DRAGO ROSINA
 Vetrinjska ulica 26

Razpis ofertne licitacije!

Cerkveno-konkurenčni odbor na Ptujski gori razpisuje ofertno licitacijo za zidarska, kamnoseška, tesarska in mizararska dela pri popravilu cerkve, nadarbinskih poslopj in zida okoli cerkve na Ptujski gori. Seznam vseh popravil in pogoji so na vpogled pri županu na Ptujski gori, kamor se naj vpošljejo pisemne ponudbe najkasneje do 22. julija 1929. Odbor si pridržuje pravico oddati dela neglede na višino ponudbe.
Cerkveno-konkurenčni odbor na Ptujski gori, dne 6. julija 1929.